

V Bruselu dne 16.3.2023
COM(2023) 156 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o Evropské vodíkové bance

1. ÚVOD

Vodík bude hrát důležitou roli při přechodu EU na klimatickou neutralitu do roku 2050 a při plnění cíle dosáhnout nezávislosti na ruských fosilních palivech mnohem dříve než v roce 2030. Vodík je také jednou ze strategických oblastí nové průmyslové strategie Komise, která má významný potenciál pro vytváření kvalitních pracovních míst. Vodíková strategie EU¹ stanovila cíl od roku 2020 vyrábět v EU až 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Plán REPowerEU² navrhuje doplnit tento cíl usnadněním dovozu 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů do roku 2030.

Evropská komise navrhla plnohodnotný legislativní rámec výroby, spotřeby, rozvoje infrastruktury a tržních pravidel pro budoucí trh s vodíkem, jakož i závazné kvóty pro spotřebu vodíku z obnovitelných zdrojů v průmyslu a dopravě. Ačkoli několik legislativních návrhů je stále předmětem interinstitucionálních jednání, je zřejmé, že Evropská unie bude nejpokročilejším regionem na světě, který vytvoří perspektivní, předvídatelný a komplexní regulační rámec na podporu rychlého prosazení vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku v kontinentálním měřítku. Na mezinárodní úrovni EU rozvíjí oboustranně výhodná partnerství se třetími zeměmi, mimo jiné prostřednictvím dohod o volném obchodu a v rámci své strategie Global Gateway, aby vytvořila příležitosti pro vodík při přechodu těchto třetích zemí na zelenou energii a podpořila jejich úsilí o rozvoj místní přidané hodnoty.

V prosinci 2022 bylo dosaženo politické dohody o revizi směrnice EU o systému ETS, která zavedla bezplatné povolenky pro elektrolyzéry na výrobu vodíku, zvýšila počet povolenek vyčleněných pro Inovační fond a umožnila provádění celoevropských aukcí v rámci Inovačního fondu.

Souběžně s pokrokem v legislativní oblasti již evropský průmysl vytvořil rozsáhlý soubor vodíkových projektů. Evropská aliance pro čistý vodík identifikovala 840 vodíkových projektů ve všech částech hodnotového řetězce³ a Evropa představuje základnu pro první projekty na výrobu oceli na bázi vodíku na světě. Šestnáct členských států EU přijalo vnitrostátní vodíkové strategie, které dohromady disponují 40 GW výkonu elektrolyzérů plánované pro rok 2030 neboli 5,6 milionu tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Pokud jde o potřebu infrastruktury, připravuje se první unijní seznam projektů společného zájmu a projektů vzájemného zájmu, včetně projektů týkajících se vodíku a elektrolyzérů, a to prostřednictvím provádění politiky transevropských energetických sítí⁴.

Evropa je také světovým lídrem ve výrobě elektrolyzérů a společné prohlášení⁵ o rozšíření kapacity pro výrobu elektrolyzérů svědčí o připravenosti průmyslu EU plnit své úkoly. Tyto

¹ [COM/2020/301 final](#)

² [COM/2022/230 final](#)

³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/industrial-alliances/european-clean-hydrogen-alliance/project-pipeline_cs

⁴ https://energy.ec.europa.eu/consultations/consultation-list-candidate-projects-common-interest-all-infrastructure-categories_cs

⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/50357>

konkurenční výhody a včasný vývoj regulačních rámců vedly k tomu, že mnoho vývojářů vodíkových projektů plánuje investice v Evropě. V současné době se v Evropě realizuje více než 30 % plánovaných celosvětových investic do vodíkových technologií⁶.

První konečná investiční rozhodnutí byla přijata v roce 2022. Naprostá většina investic do vodíkových technologií v Evropě je však stále ve fázi plánování. Pro uvolnění investic na straně výroby je zapotřebí větší přehled o poptávce. Výroba vodíku elektrolýzou v současné době ve větším měřítku téměř neprobíhá a v porovnání s konvenčním vodíkem není konkurenceschopná. Podle odhadů Mezinárodní energetické agentury (IEA)⁷ bude v rámci projektů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku zaměřených na export k dispozici 2,4 milionu tun ročně a do roku 2030 to bude přibližně 10 milionů tun ročně⁸. Podle agentury IEA je zatím pouze 0,9 milionu tun ročně určeno na vývoz do Evropské unie.

Předsedkyně Komise von der Leyenová ve svém projevu o stavu Evropské unie dne 14. září oznámila zřízení Evropské vodíkové banky⁹. Cílem banky je překlenout investiční mezeru a propojit budoucí dodávky vodíku z obnovitelných zdrojů s naším cílem poptávky po 20 milionech tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Evropská vodíková banka usnadní výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů v EU i jeho dovoz, čímž přispěje k dosažení cílů plánu RepowerEU a k transformaci na klimatickou neutralitu.

Vodíková banka podporuje cíle průmyslového plánu Zelené dohody¹⁰ a aktu o průmyslu s nulovými čistými emisemi. Rozšíření výroby elektrolyzérů pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů přispěje ke konkurenceschopnosti a odolnosti evropského průmyslu, včetně výroby oceli a hnojiv¹¹ a lodního průmyslu. Rozšíření evropského trhu s vodíkem také umožní evropským společnostem hrát vedoucí úlohu na vznikajícím globálním trhu s vodíkem, který nabízí nové příležitosti k růstu a tvorbě kvalitních pracovních míst. Toto sdělení o vodíkové bance doprovází legislativní návrh aktu o průmyslu s nulovými čistými emisemi.

Evropská vodíková banka bude nástroj zavedený Evropskou komisí, který se bude skládat ze dvou nových finančních mechanismů na podporu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů v rámci EU i na mezinárodní úrovni. Zajistí také větší transparentnost poptávky po vodíku, jeho nabídky, toků a cen a bude hrát koordinační úlohu a usnadní propojení se stávajícími finančními nástroji na podporu projektů v oblasti vodíku.

⁶ Hydrogen Council (2022) Hydrogen Insights 2022 (Vodíková rada [2022] Přehled poznatků o vodíku za rok 2022).

⁷ International Energy Agency: Global Hydrogen Review 2022 (Mezinárodní agentura pro energii: Globální přehled o vodíku za rok 2022).

⁸ Bez 2 milionů tun přeshraničního obchodu v rámci EU.

⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/speech_22_5493

¹⁰ [COM\(2023\) 62 final](#).

¹¹ Sdělení Komise: Zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv, COM/2022/590 final/2.

Aby byla Evropská vodíková banka úspěšná, musí být přednostně dokončen regulační rámec pro výrobu a spotřebu vodíku. Komise proto vyzývá Evropský parlament a Radu, aby umožnily rychlý vstup aktů v přenesené pravomoci, které objasní, jak lze vodík a paliva na bázi vodíku kvalifikovat jako obnovitelné zdroje, v platnost a aby dokončily jednání a urychleně přijaly navrhovanou směrnici o obnovitelných zdrojích energie a budoucí pravidla pro účinné trhy s vodíkem, včetně definice nízkouhlíkového vodíku¹².

Zatímco Komise mobilizuje veškeré úsilí ke zvýšení nárůstu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů, plán RePowerEU rovněž uznal, že při nahrazování zemního plynu hrají roli i jiné formy bezfosilního vodíku, zejména z jaderných zdrojů. Dodržování rámcové směrnice o vodě má klíčový význam pro řešení dodatečných potřeb sladké vody v místech, kde se zavádějí další kapacity na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku.

Potřeby financování

Evropský trh s vodíkem čelí čtyřem investičním výzvám: zvyšování výrobních kapacit pro elektrolyzéry, rozšiřování nových kapacit pro výrobu vodíku, otevírání nových odvětví poptávky po vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkovém vodíku a rozvoj specializované vodíkové infrastruktury. Jsou tak potřeba další kvalifikovaní pracovníci, což vyžaduje značné investice do rekvalifikace a zvyšování kvalifikace potřebné pracovní síly¹³.

V současnosti se v EU spotřebuje přibližně 8 milionů tun vodíku, který se vyrábí především ze zemního plynu¹⁴. Z elektřiny se momentálně v EU vyrábí méně než 0,3 milionu tun vodíku. V EU je nyní instalováno přibližně 160 MW výkonu elektrolyzérů¹⁵, zatímco cíl výroby 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů by vyžadoval 80–100 GW. To bude vyžadovat zhruba 150–210 GW dodatečné kapacity pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů za nízké náklady, aby byl vodík z obnovitelných zdrojů konkurenceschopný s fosilními alternativami.

Celkově se očekává, že souhrnné investiční potřeby na výrobu, přepravu a spotřebu 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů se budou pohybovat v rozmezí 335–471 miliard EUR, přičemž 200–300 miliard EUR bude zapotřebí na dodatečnou výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Investice do klíčových kategorií vodíkové infrastruktury do roku 2030 se odhadují na 50–75 miliard EUR pro elektrolyzéry, 28–38 miliard EUR pro potrubí v rámci EU a 6–11 miliard EUR pro skladování. Rozšíření výrobních kapacit elektrolyzérů si vyžádá investice o odhadované výši maximálně 1,2 miliardy EUR. Aby bylo možné dovážet 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů, a to i ve formě derivátů, bude zapotřebí dalších 500 miliard EUR investic do mezinárodních hodnotových řetězců.

Podstatnou část investic do vodíkového odvětví bude muset pokrýt soukromý kapitál. Akt v přenesené pravomoci týkající se taxonomie pro oblast klimatu již směřuje soukromé finanční

¹² [COM\(2021\) 803 final](#); [COM\(2021\) 804 final](#).

¹³ Jak je uvedeno v iniciativě Evropské aliance pro vodíkové dovednosti „Green skills for hydrogen“ (Zelené dovednosti pro vodík) <https://greenskillsforhydrogen.eu/>

¹⁴ Bez zachycování a ukládání uhlíku.

¹⁵ V celém dokumentu se výkon elektrolyzéry vztahuje ke kapacitě výroby vodíku.

prostředky na činnosti související s výrobou vodíku, jeho skladováním a výrobou zařízení pro jeho výrobu a využití.

Současně se mobilizují všechny příslušné fondy EU na podporu urychleného rozšíření trhu s vodíkem v Evropě. S cílem napomoci rozšíření elektrolyzérů podpořil program Horizont 2020 vývoj prvních elektrolyzérů o výkonu 100 MW, čímž se doplňují výzkumné a demonstrační projekty financované v rámci společného podniku pro čistý vodík. Na podporu uvádění vodíkových technologií na trh byly z Inovačního fondu v rámci EU ETS přiděleny finanční prostředky osmi projektům velkého rozsahu na výrobu nebo spotřebu vodíku. Kompletní souhrn projektů Inovačního fondu v rámci výzvy k předkládání návrhů projektů velkého rozsahu na rok 2021 by vedl k vytvoření výkonu elektrolyzérů v objemu přibližně 2,6 GW. Kromě toho je ve výzvě k předkládání návrhů projektů velkého rozsahu na rok 2022, která končí 16. března, vyčleněna 1 miliarda EUR na vodík a elektrifikaci průmyslu a 700 milionů EUR na výrobu čistých technologií, včetně elektrolyzérů.

Byla schválena státní podpora pro dvě kola významných projektů společného evropského zájmu na podporu výroby a využívání vodíku z obnovitelných zdrojů a vodíku z elektřiny v celkové výši 10,6 miliardy EUR, což by mělo uvolnit dalších 15,8 miliardy EUR soukromých investic. Několik členských států navíc zavádí konkurenční režimy nabídkových řízení, které umožňují realizaci projektů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů za co nejnižší náklady. V rámci plánů pro oživení a odolnost bylo přiděleno více než 10 miliard EUR, z toho 4,9 miliardy EUR prostřednictvím významných projektů společného evropského zájmu. Pokud jde o infrastrukturu, v rámci Nástroje pro propojení Evropy v oblasti energetiky zbývá do roku 2027 rozpočet ve výši 3,3 miliardy EUR na podporu vybraných kategorií energetické infrastruktury, jako je například vodík.

Financování v rámci politiky soudržnosti, zejména prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), jakož i fondu InvestEU, rovněž poskytne členským státům a regionům významnou podporu pro jejich investice do celého dodavatelského řetězce vodíku, od inovací až po pilotní projekty a aspekty počátečního zavádění. V rámci fondu InvestEU mohou být takové investice financovány například z tematického finančního produktu EIB pro ekologickou transformaci nebo jinými prováděcími partnery, jako je Evropská banka pro obnovu a rozvoj nebo Severská investiční banka. Fond InvestEU poskytuje flexibilní rámec pro účinné doplňování nebo kombinování s jinými nástroji EU, jako je například Inovační fond. Společný podnik pro čistý vodík investuje do zvýšení účinnosti a snížení nákladů na výrobu, skladování a distribuci vodíku z obnovitelných zdrojů, aby byl konkurenceschopnější ve srovnání s vodíkem vyráběným z fosilních paliv, jehož nahrazení vodíkem z obnovitelných zdrojů se tím má také urychlit.

Také Evropská investiční banka (EIB), jakožto „klimatická“ banka EU, se zavázala, že do roku 2025 překročí její úvěry na opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti, a to i z vlastních zdrojů, hranici 50 % z celkového objemu úvěrů, které poskytuje. V uplynulém desetiletí poskytla EIB na financování přímo spojené s vodíkovými projekty více než 1 miliardu EUR. Toto financování EIB nedávno doplnila balíčkem REPowerEU ve výši 30 miliard EUR,

jehož cílem je do roku 2027 mobilizovat na investice vedoucí k dekarbonizaci průmyslu EU až 115 miliard EUR.

Odběratelé, kteří jsou ochotni upřednostnit vodík před fosilními palivy, však i nadále nesou vyšší náklady (zelenou prémii). Cílené využití veřejných zdrojů na financování zelené premie může aktivovat investice soukromého sektoru tím, že sníží riziko výroby vodíku z obnovitelných zdrojů. Odhady naznačují, že dovoz vodíku lodí (pokud je třeba dovážet vodík ve formě čpavku, metanolu, kapalných organických nosičů vodíku nebo e-paliv) by vyžadoval tržní prémii v řádu 3–5 EUR/kg (včetně dopravy, skladování a dodání konečnému spotřebiteli). Vzhledem k tomu, že vodík z obnovitelných zdrojů zatím není na světovém trhu dostupný, bude třeba využít k zajištění výrobní kapacity zelenou prémii. Odhaduje se, že rozpočet ve výši 1 miliardy EUR umožní vybudovat kapacitu na výrobu 0,04–0,06 milionu tun vodíku z obnovitelných zdrojů ročně. Po roce 2025 se očekává pokles tržní premie v důsledku klesajících výrobních nákladů a zvýšené poptávky po ekologických produktech vyráběných s využitím vodíku z obnovitelných zdrojů. Systém EU pro obchodování s emisemi a navrhovaná evropská směrnice o zdanění navíc zvýší atraktivitu vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku ve srovnání s jeho alternativou z fosilních paliv.

Na základě očekávaného poklesu výrobních nákladů a rostoucí poptávky po vodíku z obnovitelných zdrojů se odhaduje celková zelená premie ve výši přibližně 90–115 miliard EUR na domácí výrobu a dovoz celkem 20 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Čím dříve se výroba vodíku z obnovitelných zdrojů rozšíří, tím menší tato zelená premie bude.

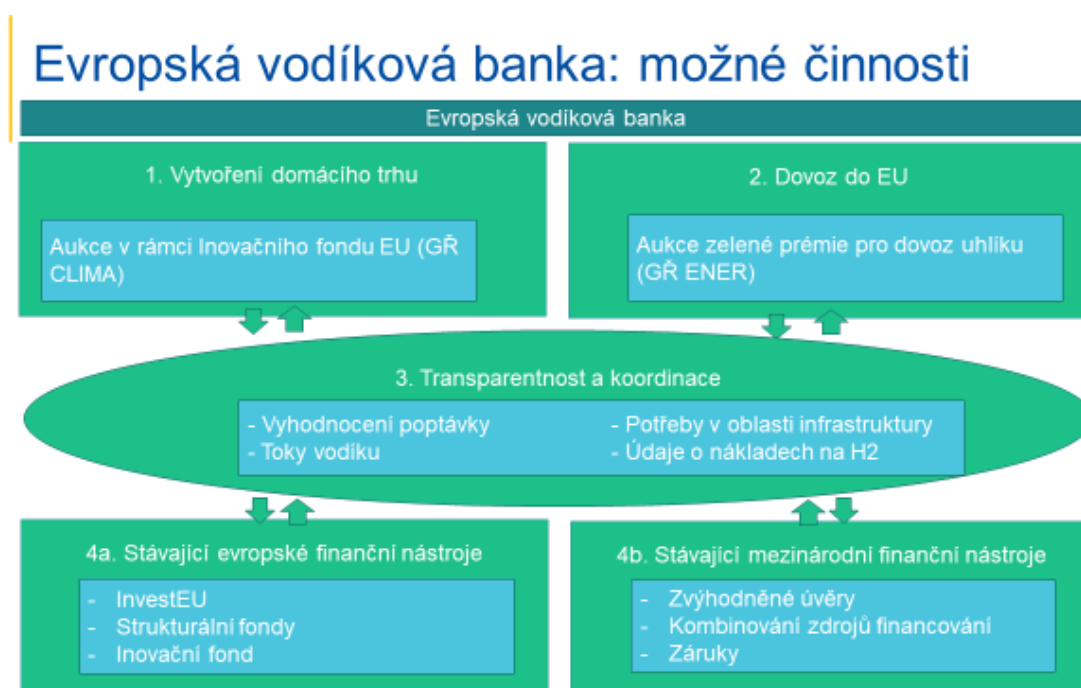
V krátkodobém horizontu budou k posílení úsilí na úrovni EU o zavádění vodíku a k podpoře rozšiřování výroby dalších strategických technologií s nulovými čistými emisemi zapotřebí další zdroje na úrovni EU. Právní základ Inovačního fondu, zejména nová ustanovení o aukcích konkurenčních nabídkových řízení na úrovni EU, představují velmi slibnou a nákladově efektivní cestu k podpoře rozšiřování výroby a zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů a dalších strategických technologií s nulovými čistými emisemi v Evropě, a tím k posílení suverenity Evropy v oblasti klíčových technologií pro opatření v oblasti klimatu a energetické bezpečnosti. První základ pro organizaci strategických projektů poskytuje akt o průmyslu s nulovými čistými emisemi. Existuje velký prostor pro zvýšení finančního pákového efektu Inovačního fondu, a to i s ohledem na vyšší příjmy ze systému ETS a dohodu o směrnici o systému ETS, podle které členské státy investují všechny své příjmy ze systému ETS do cílů v oblasti klimatu a energetiky. Tuto skutečnost zvážíme při koncipování Fondu suverenity v rámci přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období.

2. EVROPSKÁ VODÍKOVÁ BANKA – KONCEPCE, ÚKOLY A STRUKTURA

Cílem Evropské vodíkové banky je uvolnit soukromé investice do hodnotových řetězců vodíku v EU a ve třetích zemích propojením nabídky vodíku z obnovitelných zdrojů s nově vznikající poptávkou evropských odběratelů, a vytvořit tak počáteční trh s vodíkem z obnovitelných zdrojů. Banka bude podporovat výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů na domácím trhu i jeho dovoz od mezinárodních výrobců evropským spotřebitelům.

Vzhledem k tomu, že pro první projekty neexistuje dostatečná zelená tržní prémie, je strategií Evropské vodíkové banky pokrýt a případně i snížit rozdíl v nákladech na vodík z obnovitelných zdrojů a fosilní paliva, která může nahradit.

Evropská vodíková banka je založena na čtyřech pilířích, které bude provádět Evropská komise. Bude se skládat ze dvou nových finančních mechanismů na podporu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů v rámci EU a na mezinárodní úrovni. Kromě toho banka poskytuje větší přehled o poptávce díky propojení s odběrateli, paralelními iniciativami členských států a stávajícími datovými centry. Banka bude rovněž hrát koordinační roli a usnadňovat kombinování se stávajícími finančními nástroji na podporu vodíkových projektů (obrázek 1).

Obrázek 1. Čtyři pilíře činností souvisejících s Evropskou vodíkovou bankou.

Banka bude hrát důležitou roli, protože uvolní investice soukromého sektoru a přispěje k včasnému vytvoření trhu a určování cen tím, že vytvoří konkurenci pro financování, zvýší důvěru investorů a vylepší poznatky o financování projektů v sektoru soukromého financování.

Cílem banky je časem snížit rozdíl v nákladech na úroveň, kterou jsou ochotni a schopni pokrýt soukromí odběratelé. Evropská vodíková banka bude ve své domácí i mezinárodní části fungovat v souladu s mezinárodními závazky na dvoustranné nebo mnohostranné úrovni.

2.1. VYTVOŘENÍ DOMÁCIHO TRHU: AUKCE S PEVNOU PRÉMIÍ NA PODPORU VÝROBY V EU

Jak bylo oznámeno v průmyslovém plánu Zelené dohody a s cílem realizovat domácí část Evropské vodíkové banky, Komise rychle pokračuje v přípravě prvních pilotních aukcí na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů. Aukce v rámci Inovačního fondu budou zahájeny na

podzim roku 2023 podle nového mechanismu konkurenčních nabídkových řízení v souladu s pravidly stanovenými ve finančním nařízení a v revidované směrnici EU o systému ETS.

Aukce jsou koncipovány tak, aby bylo dosaženo následujících klíčových cílů:

- Propojení nabídky vodíku z obnovitelných zdrojů a poptávky po něm v EU¹⁶.
- Co nejúčinnější překlenutí a snížení rozdílu v nákladech na vodík z obnovitelných zdrojů a fosilní vodík v EU. Aukce jsou v odvětví energetiky velkým úspěchem, protože díky cenové konkurenci snížily potřebné finanční prostředky na výrobu energie z obnovitelných zdrojů.
- Vytvoření podmínek pro určování cen a tvorbu trhu v EU: konkurenční aukce s jednoduchým a transparentním uspořádáním odhalí soukromé náklady a vytvoří hodnotné a srovnatelné cenové body, které mohou sloužit k nastartování evropského trhu s vodíkem.
- Snížení rizika evropských vodíkových projektů, snížení kapitálových nákladů a získávání soukromého kapitálu. Vzhledem k velikosti investiční výzvy by podpora z Inovačního fondu měla být chápána jako počáteční financování pro zvýšení soukromých a podnikových investic.
- Zajištění rychlého zavedení a jednoduchého provádění, čímž se výrazně sníží administrativní zátěž a náklady díky krátkým, úsporným a transparentním postupům. To podpoří vedoucí úlohu EU při rozvoji tohoto nového trhu s přihlédnutím k podpurným mechanismům poskytovaným třetími zeměmi.

Způsob pořádání aukcí pro pilotní aukce na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů v roce 2023 připravuje Komise za přispění všech příslušných skupin zúčastněných stran: členských států, veřejných služeb, tvůrců projektů, průmyslových a jiných odběratelů vodíku, bank, infrastrukturních fondů, akademické obce a dalších. V květnu 2023 se bude konat závěrečný seminář o podmínkách kompletního způsobu pořádání aukcí, aby se zajistil přesný soulad první celoevropské aukce s potřebami a postupy soukromého sektoru.

První pilotní aukce podpoří výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů stanovenou podle konečných verzí aktů v přenesené pravomoci ke směrnici o obnovitelných zdrojích energie¹⁷. V rámci aukce bude výrobcům vodíku poskytnuta dotace ve formě pevně stanovené prémie na kilogram vyrobeného vodíku po dobu maximálně 10 let provozu. Překlenutím rozdílu v nákladech a zvýšením stability příjmů se tak zvýší financovatelnost projektů bankou a sníží se celkové kapitálové náklady. Platby budou založeny na výkonech, tj. realizovány po dodávkách certifikovaných a ověřených objemů obnovitelného vodíku.

Orientační rozpočet pro první aukci bude činit 800 milionů EUR s ohledem na výsledky již provedeného testování trhu a potřebu vytvořit správnou úroveň hospodářské soutěže. Poznatky z první pilotní aukce pomohou při stanovení rozsahu budoucích kol aukcí.

¹⁶ Projekty v Norsku a na Islandu jsou rovněž způsobilé, protože jsou způsobilé pro Inovační fond obecně.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřelovaná znění).

Pokud jde o způsob pořádání aukcí, prioritou je jednoduchost, transparentnost a rychlost realizace. Klíčové parametry dražby, které Komise v této fázi zvažuje, jsou shrnuty v příloze I. Týkají se zejména požadavků na předběžné stanovení způsobilosti, kritérií pro stanovení pořadí nabídek a zadání zakázky a pravidel pro stanovení cen. V zájmu zjištění skutečných nákladů, zajištění rovných podmínek a snížení složitosti má Komise rovněž v úmyslu vyloučit kumulaci podpory udělené prostřednictvím aukce se státní podporou, aby se zabránilo dvojímu pokrytí stejných nákladů a narušení výsledků aukce.

Komise bude dále konzultovat se zúčastněnými stranami další prvky, jako je použití záruky za nabídku nebo za dokončení nabídky¹⁸ v souladu s právním rámcem stanoveným v pozměněné směrnici o systému ETS, maximální cena a maximální období realizace.

Po konzultaci Komise dokončí podmínky aukce týkající se způsobilosti, zúčtování aukce a plateb v rámci aukce (a také ukončení aukce a sankcí) a v létě 2023 je zveřejní. Další informační dny o přípravě nabídky se budou konat koncem léta 2023. Tento časový rámec poskytuje uchazečům dostatek času na seznámení se s koncepcí aukce a na přípravu nabídek. Komise má v úmyslu pověřit výkonem celého projektového cyklu aukcí Evropskou výkonnou agenturu pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA).

2.2. Aukční platforma EU: Aukce jako služba pro členské státy

Konkurenční nabídkové řízení na úrovni EU představuje pozoruhodnou finanční inovaci a mohlo by se stát důležitým nástrojem pro podporu nákladově efektivního a včasného zavádění inovativních řešení v oblasti obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů. Při vytváření nových trhů je důležité zabránit fragmentaci trhu mezi členskými státy EU. Ačkoliv akty v přenesené pravomoci týkající se vodíku¹⁹ poskytnou jednotný základ pro certifikaci vodíku z obnovitelných zdrojů v celé Evropě, režimy podpory a fiskální prostor pro jejich poskytování se mohou v jednotlivých členských státech výrazně lišit. Může nastat stav, kdy cenové signály, které vycházejí z různých režimů podpory, nebude možné porovnat, což zpozdí vytvoření evropského trhu s vodíkem.

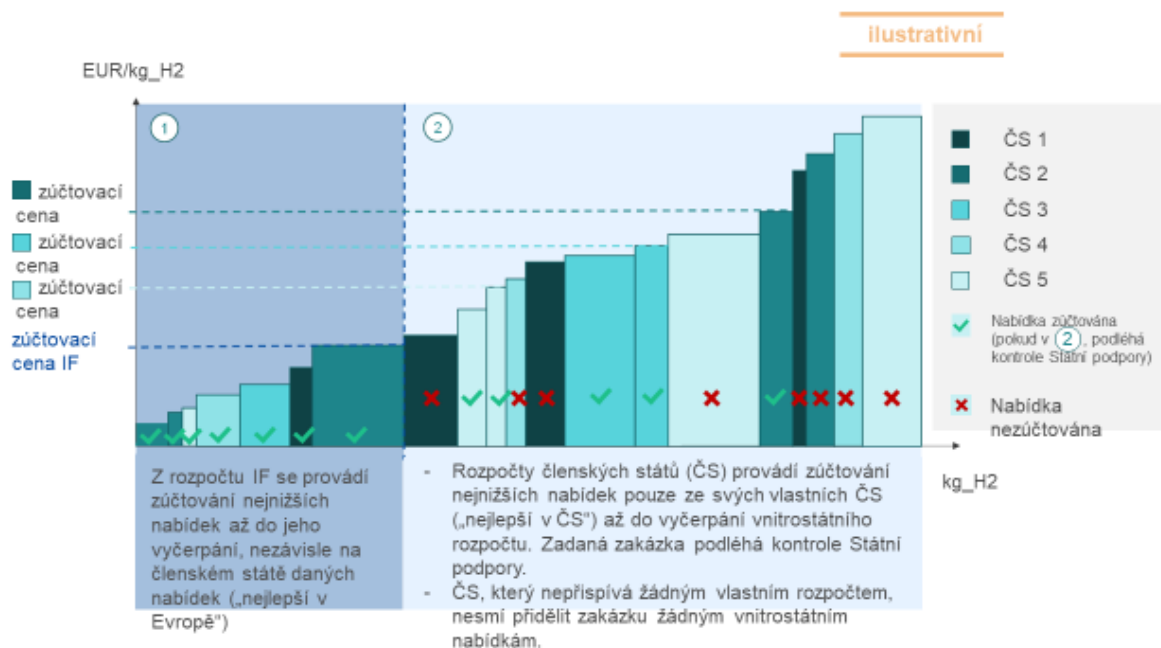
Aby se zabránilo roztříštěnosti v počáteční fázi vytváření trhu s vodíkem v Evropě a aby se ušetřily administrativní náklady na vytváření řady různých režimů podpory vodíku různými členskými státy, navrhuje Komise rozšířit aukce Inovačního fondu jako platformu do členských států, aniž by byla dotčena pravidla EU pro státní podporu. To by členskými státy umožnilo využívat vlastní zdroje pro projekty na svém území a spoléhat se přitom na celoevropský aukční mechanismus.

Nabídkou „aukcí jako služby“ by Komise provozovala pouze jedinou aukci. Křivka nabídky projektů by nejprve vyčerpala rozpočet Inovačního fondu, a to nezávisle na tom, odkud projekty

¹⁸ Záruky na dokončení nabídky jsou v podstatě kauce. Ty lze realizovat např. prostřednictvím bankovní záruky nebo garance mateřské společnosti.

¹⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/qanda_23_595/QANDA_23_595_EN.pdf

pocházejí. Po vyčerpání rozpočtu Inovačního fondu by zbývající část nabídkové křivky mohly podpořit členské státy podle pořadí aukční platformy EU, a to až do vyčerpání příslušného rozpočtu členských států, aniž by byly dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a za předpokladu, že se zúčastní dostatečný počet vnitrostátních projektů v poměru k příslušným vyčleněným vnitrostátním zdrojům (viz obrázek 2 pro ilustraci zúčtování aukcí). Členské státy by na tyto další projekty přidělovaly a prováděly platby. Na každé opatření, které představuje státní podporu, se vztahuje oznamovací povinnost, pokud není vyňato na základě blokové výjimky. Komise ověří a v případě potřeby zajistí, aby při přidělování příspěvků členských států na aukci existovala dostatečná konkurence.

Obrázek 2. Ilustrativní návrh na vytvoření aukční platformy EU, která by sdružovala finanční prostředky členských států.

V případě úspěchu by se koncepce uvedená v předchozím odstavci mohla rozšířit nejen na výrobu vodíku, ale i na aukce v jiných oblastech, jako jsou například rozdílové smlouvy o uhlíku pro dekarbonizaci průmyslu, v souladu s právním rámcem stanoveným v pozměněné směrnici o systému ETS. Koncepce zapojení zdrojů členských států EU do organizace celoevropských aukcí by mohla být zvažována i na podporu mezinárodních aukcí vodíku z obnovitelných zdrojů. Na tato případná rozšíření aukční platformy EU by se obdobným způsobem vztahovaly předpisy pro státní podporu.

2.3 PODPORA MEZINÁRODNÍ VÝROBY VODÍKU

Evropská unie je pevně odhodlána spolupracovat na mezinárodní úrovni s cílem urychlit ekologickou transformaci, včetně rozvoje trhu s vodíkem v EU i ve světě. V této souvislosti pomůže rozvoj vodíkového hospodářství založeného na obnovitelných zdrojích energie v partnerských zemích EU urychlit jejich přechod ke klimatické neutralitě a přispět k širšímu sociálnímu a hospodářskému rozvoji. Investice do obnovitelných zdrojů energie a vodíku

mohou také zvýšit atraktivitu investic v zemích s vysokými investičními náklady, nízkým podílem obnovitelných zdrojů energie a nedostatečně rozvinutou energetickou infrastrukturou a vytvořit příležitosti pro diverzifikaci vývozu. Současně bude třeba věnovat pozornost udržitelnosti výroby vodíku z obnovitelných zdrojů, aby se předešlo zvyšování vodního stresu a potenciálně negativnímu dopadu na dostupnost elektřiny a vody²⁰. Domácí úsilí o dekarbonizaci v partnerských zemích bude navíc podpořeno nedávnou dohodou mezi spolunormotvůrci o budoucím mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, která do oblasti působnosti mechanismu zahrnuje i dovoz vodíku. Od roku 2026 bude dovoz vodíku do EU podléhat úpravě na základě obsahu uhlíku.

Sdělení plánu REPowerEU navrhuje, aby se do roku 2030 dovezlo 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů, což by doplnilo 10 milionů tun výroby vodíku z obnovitelných zdrojů v EU a učinilo z EU největší trh s vodíkem z obnovitelných zdrojů na světě. Většina vývozních projektů plánuje dodávat vodík a jeho deriváty prostřednictvím lodní dopravy, což vytváří potřebu rozšířené lodní a přístavní infrastruktury v Evropě. Očekává se, že mezinárodní obchod s vodíkem prostřednictvím potrubí se uskuteční ke konci tohoto desetiletí²¹.

První analýza trhu a zpětná vazba od zúčastněných stran naznačují, že je zapotřebí specializovaný nástroj, který by podporoval toky vodíku ze třetích zemí. Vzhledem k neexistenci trhu je úlohou členských států EU podporovat evropské odběratele, aby umožnili uzavření dosud chybějících dohod o odběru s výrobci ve třetích zemích. Tento nástroj by měl fungovat ruku v ruce s diplomatickou činností v oblasti energetiky a úsilím v oblasti obchodní politiky, aby se zajistilo, že EU nevytvoří nové strategické závislosti.

Začlenění cílů udržitelného rozvoje do koncepce podpory EU pro dovážený vodík z obnovitelných zdrojů by umožnilo přístup na evropský trh a podpořilo udržitelnost místní výroby a spotřeby elektřiny a vodíku z obnovitelných zdrojů, jakož i sociální, hospodářské a environmentální potřeby ve prospěch partnerských zemí EU a jejich občanů.

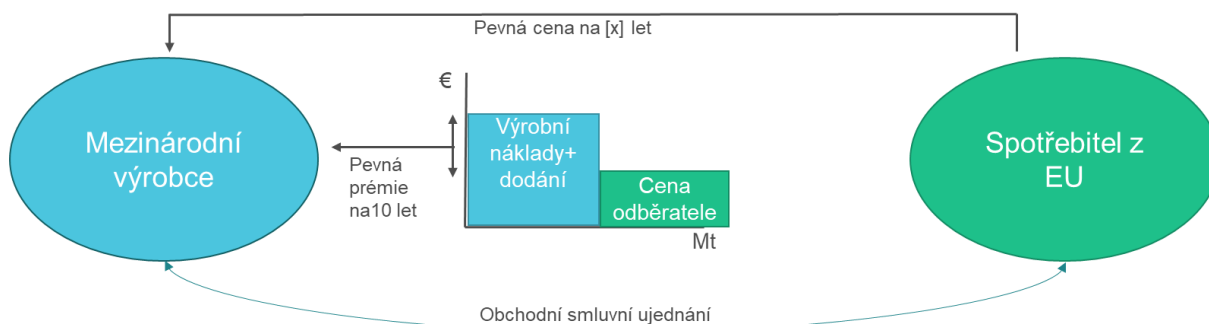
Několik členských států vypracovalo strategie na podporu dovozu vodíku ze třetích zemí. Komise proto dále zkoumá, jak koncipovat mezinárodní část Evropské vodíkové banky, aby podpořila koordinovanou strategii EU pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů. Záměrem je také pokrýt rozdíl v nákladech na vodík z obnovitelných zdrojů vyráběný ve třetích zemích a přepravovaný do EU a na fosilní paliva, která může v EU nahradit.

Komise bude i nadále zkoumat možné zdroje financování z rozpočtu EU nebo ve spolupráci s EIB, aby mohla financovat zelenou prémii, přičemž vezme v úvahu, že současný Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI-GE) nelze použít na platby za komodity používané v EU, tedy ani na zelené prémie výrobcům vodíku z obnovitelných zdrojů ve třetích zemích.

²⁰ Nová potřeba by musela být pevně zakotvena v politice odolnosti vůči problémům týkajícím se vody, což je program jednání, který Komise prosazuje na nadcházející konferenci OSN o vodě v New Yorku.

²¹ Hydrogen Council: Global Hydrogen Flows. Hydrogen trade as a key enabler for efficient decarbonisation, October 2022 (Vodíková rada: Globální toky vodíku. Obchod s vodíkem jako klíčový faktor pro účinnou dekarbonizaci, říjen 2022).

Pokud jde o konkrétní podobu aukcí, Komise posuzuje možnost vytvoření podobného systému zelené prémie, o kterou by mohli žádat dodavatelé ze třetích zemí nebo odběratelé z EU, kteří uzavírají smlouvy s výrobcí ze třetích zemí (viz obrázek 3). Fungování, koncepce a institucionální uspořádání režimu podpory pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů by mohly odrážet aukce s pevnou prémie, které jsou navrhovány pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů v EU. Symetrický přístup k mezinárodní a domácí produkci by mohl umožnit včasnou a nákladově efektivní realizaci s využitím provozních a institucionálních synergií a stávajících struktur, jako je výkonná agentura CINEA.

Obrázek 3. Koncepční návrh aukce s pevnou prémie pro mezinárodní dodavatele spotřebitelům v EU.

S ohledem na dosažený pokrok Komise do konce roku prozkoumá iniciativu Team Europe, jejímž cílem je sdružit zdroje členských států a usnadnit součinnost se stávajícími fondy EU a strategií Global Gateway. Za tímto účelem Komise prozkoumá možnost zahrnout v budoucnu do rozsahu činností Evropské vodíkové banky mechanismus agregace poptávky a společného dražení vodíku z obnovitelných zdrojů, přičemž využije zkušenosti získané v rámci energetické platformy EU a nákupního mechanismu AggregateEU a v souladu s pravidly EU pro hospodářskou soutěž a státní podporu.

Současně je třeba zvážit různé rizikové profily pro podporu zařízení na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů mimo EU, přičemž je třeba zohlednit celkový regulační a investiční rámec v dané zemi, jakož i případná geopolitická rizika a míru závazků, které daná země přijala vůči EU.

To ovlivní možnosti návrhu. Stabilita, předvídatelnost a spolehlivost rámce umožňujícího realizaci dalších projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a vodíku v konkrétní potenciální dodavatelské zemi je klíčovým faktorem pro budoucí spotřebitele vodíku, kteří dnes přijímají rozsáhlá investiční rozhodnutí a zajišťují dlouhodobé financování. Geopolitická rizika související s hospodářskými vztahy a obchodem, jakož i sociální a environmentální politika ve třetích zemích mají zvláštní význam pro zajištění bezpečnosti dodávek vodíku, udržitelnosti a soudržnosti rozvojové politiky EU.

Původní koncept aukcí zelených prémie by mohl být časem rozšířen tak, aby se dále snížilo riziko plynoucí z nejistoty dohod o odběru, a to zřízením zprostředkovatele provádějícího oboustranné aukce. Takový zprostředkovatel by podepisoval dohody jak s výrobcem, tak s odběratelem. Takový přístup již uplatňuje německá nadace H2Global.

Evropská unie bude i nadále podporovat partnerské země při urychlování jejich přechodu na zelenou energii, mimo jiné prostřednictvím technické pomoci a podpory při vytváření příznivého správního, legislativního a podnikatelského prostředí, jakož i při mobilizaci nutných investic do obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Nástroje NDICI – GE a NPP III, včetně Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+), budou v tomto ohledu mít i nadále zásadní význam v souladu se stávajícími nařízeními a postupy nástrojů NDICI – GE a NPP III.

2.4 KOORDINACE A TRANSPARENTNOST

Evropská vodíková banka svou činností zvýší transparentnost toků, transakcí a cen vodíku. Konkrétně bude Komise tyto informace koordinovat, aby posílila důvěru v rozvíjející se trh s vodíkem. Komise může rovněž využít informace získané z evropských a mezinárodních dohod o odběru k poskytnutí transparentních informací o cenách a k vytvoření referenčních cen.

K dispozici je stále více informací o poptávce a nabídce vodíku z obnovitelných zdrojů v EU i ve světě. Banka poskytne přidanou hodnotu tím, že tyto informace shromáždí a doplní, přičemž bude vycházet ze stávajících zdrojů a struktur, např. z informací dostupných prostřednictvím Komise, zejména na základě vývoje v oblasti sběru údajů o vodíku pod vedením Eurostatu²², prostřednictvím iniciativ vedených Komisí, jako je Evropská aliance pro čistý vodík, Aliance pro obnovitelná a nízkouhlíková paliva a Aliance pro letectví s nulovými emisemi, prostřednictvím stávajících mechanismů financování projektů²³ a sledování odvětví. Dále bude banka využívat výhod střediska pro sledování palivových článků a vodíku v rámci společného podniku pro čistý vodík, které již zajišťuje veřejný portál pro evropské údaje o vodíku. Kromě toho bude banka za účelem získání informací spolupracovat s Mezinárodní energetickou agenturou a Mezinárodní agenturou pro obnovitelné zdroje energie. Banka bude mít dobrou pozici pro posouzení poptávky EU po domácím a dováženém vodíku z obnovitelných zdrojů, např. tím, že zorganizuje „výzvu k vyjádření zájmu“ jako dobrovolné, nezávazné vyjádření zájmu ze strany odběratelů v EU.

Rychlý rozvoj specializované vodíkové infrastruktury v EU a směřující do EU, která propojí nabídku a poptávku, je zásadní pro dosažení našich cílů v oblasti dekarbonizace. Jedinečným nástrojem pro plánování evropské energetické infrastruktury je revidované nařízení o transevropské energetické síti. Evropská vodíková banka podpoří plánování infrastruktury informacemi o tocích vodíku, které shromáždí v rámci své činnosti (např. informace o místech dodávky).

²² Evropská komise (Eurostat) vede vývoj sběru údajů o vodíku a řídí harmonizaci metodiky s partnery, jako jsou Mezinárodní energetická agentura a Asijsko-tichomořská hospodářská spolupráce, aby byla zajištěna srovnatelnost údajů na mezinárodní úrovni. Údaje budou od členských států shromažďovány od roku 2022 na dobrovolném základě a od roku 2024 na povinném základě. Údaje se budou týkat širokého spektra oblastí včetně výroby, obchodu, transformace, skladování a konečné spotřeby.

²³ To může zahrnovat informace prostřednictvím nástroje RRF, programu InvestEU, Inovačního fondu, fondů politiky soudržnosti a fondu EFSD+.

Banka bude rovněž podporovat koordinaci memorand o porozumění na úrovni členských států i podniků se třetími zeměmi a zahraničními výrobci vodíku a poskytovat podporu při zavádění zvláštních ustanovení v kapitolách o obchodu s energií a surovinami v dohodách o volném obchodu nebo v dohodách o usnadnění udržitelných investic (SIFA).

Partnerství v oblasti zeleného vodíku a memoranda o porozumění podepsaná Evropskou komisí, členskými státy a evropskými obchodními společnostmi, včetně přístavů, mohou poskytnout informace o možných tocích vodíku ze třetích zemí. Tyto informace, koordinované Evropskou vodíkovou bankou, poskytnou přehled o tom, kde a kdy bude vodíková infrastruktura nezbytná.

Evropská komise podepsala jménem EU memoranda o porozumění a/nebo partnerství s Egyptem, Japonskem, Kazachstánem, Marokem, Namibií a Ukrajinou. Speciální ustanovení o spolupráci v oblasti vodíku byla rovněž zahrnuta do modernizované dohody o přidružení mezi EU a Chile a jsou zvažována v rámci probíhajících jednání o dohodách o volném obchodu s Indii a Austrálií. Cílem spolupráce v rámci těchto memorand o porozumění a partnerství a dohod o volném obchodu je podpořit ekologickou transformaci v partnerských zemích, mimo jiné prostřednictvím rozvoje odvětví obnovitelné energie a průmyslových dodavatelských řetězců, jakož i posílit regulační a investiční rámec, zavádění technologií a udržitelnou výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů. V těchto memorandech o porozumění obě strany uznávají omezení přírodních zdrojů a vyjadřují politický závazek dodržovat normy environmentální, sociální a hospodářské udržitelnosti. Probíhají také diplomatické kontakty s Královstvím Saúdská Arábie s cílem navázat partnerství v oblasti vodíku.

Modernizovaná dohoda o přidružení mezi EU a Chile je první takovou dohodou, která věnuje speciální pozornost vodíku, vzhledem k významnému potenciálu Chile pro vývoz vodíku do EU a probíhajícímu projektu spolupráce, který byl umožněn přístupem „tým Evropa“. Evropská unie vede práci také na mezinárodních fórech, například v kontextu vodíkové iniciativy v rámci jednání ministrů o čisté energii, Mise inovací v oblasti čistého vodíku a mezinárodního partnerství pro vodík v hospodářství.

Z veřejně dostupných informací vyplývá, že v letech 2021–2022 členské státy a společnosti EU podepsaly memoranda o spolupráci v oblasti vodíku s nejméně 30 zeměmi po celém světě. S cílem prozkoumat synergie mezi mnoha dvoustrannými iniciativami by Evropská vodíková banka mohla zvýšit transparentnost a koordinaci transakcí a jednání o obnovitelném vodíku v rámci EU a se třetími zeměmi, neboť je to důležité pro zvýšení účinnosti a snížení úsilí potřebného na obou stranách, tj. v EU i v partnerských zemích.

Pro zajištění diverzifikace obnovitelných zdrojů vodíku v průběhu času Komise zkoumá možnost nástroje inspirovaného ustanoveními o transparentnosti energetické platformy EU²⁴ podle nařízení Rady (EU) 2002/2576²⁵. Poskytnutí operativních informací by mohlo být

²⁴ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/eu-energy-platform_en

²⁵ [NAŘÍZENÍ RADY \(EU\) 2022/2576](#) ze dne 19. prosince 2022 o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen a přeshraničních výměn plynu.

pozitivním přínosem pro vznikající trh s vodíkem z obnovitelných zdrojů a případně by mohlo Komisi zajistit možnost vydat doporučení ke koordinaci investic do vodíku.

2.5 KOORDINACE STÁVAJÍCÍHO FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ

Na úrovni EU a členských států existuje několik finančních nástrojů na podporu rozvoje vodíkových projektů. Kompas pro veřejné financování vodíkových projektů vytvořený Evropskou aliancí pro čistý vodík pomáhá zúčastněným stranám orientovat se v programech financování projektů v EU, a to i na úrovni členských států.

Na úrovni EU existují programy InvestEU a politiky soudržnosti, které mohou prostřednictvím operací sdílení rizik a kombinování zdrojů mobilizovat financování investic do vodíkových projektů a také přímou podporu projektů prostřednictvím inovačního fondu v rámci EU ETS, podporu partnerství „Hydrogen Valleys“ a dalších částí vodíkového hodnotového řetězce v rámci programu Horizont Evropa, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Nástroje pro propojení Evropy. V rámci Nástroje pro propojení Evropy v oblasti dopravy Komise zřídila Nástroj týkající se infrastruktury pro alternativní paliva (Alternative Fuel Infrastructure Facility, AFIF), který poskytuje grantovou podporu ve výši 1,5 miliardy EUR (v kombinaci s finanční podporou od finančních institucí, aby se dosáhlo většího dopadu) na zavádění infrastruktury pro dodávky alternativních paliv pro všechny druhy dopravy, jako jsou například vodíkové čerpací stanice. Existuje několik vnitrostátních nástrojů, zejména financování významných projektů společného evropského zájmu v oblasti vodíku, nástroje zahrnuté do plánů oživení a odolnosti a další vnitrostátní režimy podpory vodíku podle obecného nařízení o blokových výjimkách, jakož i opatření, která může schválit Komise, pokud splňují podmínky stanovené v pokynech k podpoře v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky, v rámci pro výzkum, vývoj a inovace nebo v dočasném krizovém a přechodném rámci.

Zlepšení meziodvětvového sdílení znalostí o vodíku a informovanosti o podpůrných opatřeních v rámci různých podpůrných a finančních nástrojů EU a členských států je jednou ze zkoumaných oblastí činnosti Evropské vodíkové banky, jejímž cílem je zvýšit transparentnost a účinnost spolupráce na institucionální úrovni. Může podpořit spolupráci a koordinaci tam, kde znalosti o vodíku nejsou hlavní kompetencí odborníků zapojených do provádění a plánování. Komise by měla zefektivnit podporu, kterou tyto nástroje poskytují, a zejména zajistit, aby se mohly vzájemně posilovat a usnadnit nákladově efektivní využívání těchto zdrojů. Komise bude usilovat o výměnu informací a koordinaci s členskými státy ohledně jejich plánů na financování vodíkových projektů a zkoumá možnost sdružování zdrojů členských států a zvýšení úsilí na úrovni EU, aby i členské státy s omezenějšími zdroji mohly využívat výhod evropského měřítko a vytvořením společného trhu s vodíkem dosáhnout většího účinku.

Aby se ušetřily zdroje a úsilí, je třeba plně prozkoumat a využít potenciál stávajících kanálů pro sdílení informací a komunikaci, včetně stávajících institucionálních sítí a průmyslových platforem, včetně Aliance pro čistý vodík (Clean Hydrogen Alliance), Sítě pro vodíkovou energii (Hydrogen Energy Network) a informačních platforem pro financování z EU.

Strategie Global Gateway je rámec, v němž EU podporuje investice do vodíku z obnovitelných zdrojů v partnerských zemích v rámci jejich ekologické transformace. Granty a záruky

Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+) v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa²⁶ (dále jen „NDICI – GE“ nebo „nástroj“) hrají klíčovou roli při podpoře investic, zejména projektů spolufinancovaných EIB a rozvojovými finančními institucemi členských států EU jako je „tým Evropa“. Jedním z klíčových předpokladů pro získání podpory nástroje NDICI – GE je příspěvek projektu k domácímu přechodu na ekologické zemědělství, a to např. prostřednictvím výroby a využívání obnovitelné energie, jakož i udržitelnosti a účinného využívání zdrojů pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů, včetně dostupnosti vody, její dosažitelnosti a hospodaření s ní. Strategie Global Gateway aktivně usiluje o mobilizaci finančních prostředků a odborných znalostí soukromého sektoru a podporuje přístup k udržitelnému financování.

Iniciativy „tým Evropa“ vytváří Evropská unie společně s členskými státy, které spojují své úsilí při podpoře rozvoje projektů obnovitelného vodíku ve třetích zemích. Například iniciativa „tým Evropa“ pro rozvoj zeleného vodíku (GH2) v Chile sdružuje EU, EIB a osm členských států EU, které mají společný zájem na podpoře rozvoje příznivého rámce, technologií, lidského kapitálu a financování projektů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů pro domácí použití i vývoz. Kromě toho se připravuje projekt v rámci strategie Global Gateway zaměřený na vodík z obnovitelných zdrojů v Namibii.

Zpětná vazba od zúčastněných stran však potvrzuje potřebu dalších opatření ke snížení velmi vysokých nákladů spojených s riziky, která nejsou dostatečně řešena finančními nástroji EU. Lepší koordinace finančních nástrojů EU a členských států EU, jakož i snížení nejistoty v oblasti dodávek a odběru vodíku mohou účinně zvýšit ekonomickou proveditelnost a bankovní financovatelnost investic jak pro odběratele v EU, tak pro výrobce ve třetí zemi. To je důležité zejména pro investičně a energeticky náročná odvětví s nízkými příjmovými maržemi na trhu.

V odvětví energetiky se financování EU v zemích mimo EU zaměřuje na podporu energetické transformace v partnerských zemích, mimo jiné podporou zavádění obnovitelných zdrojů energie, přilákáním veřejných a soukromých investic a vytvářením obchodních příležitostí a kvalitních pracovních míst. To může zahrnovat podporu rozvoje místních a globálních trhů s vodíkem v partnerských zemích a regionech, přičemž takové financování již spadá do mandátu nástroje NDICI – Globální Evropa. Kromě podpory mezinárodních platforem, jako je Mise inovací a vodíková iniciativa v rámci jednání ministrů o čisté energii, se na základě výzkumných a inovačních projektů EU ke spolupráci setkávají partneři z EU a ze zemí mimo EU. Například projekt spolupráce EU a Africké unie (LEAP-RE) v rámci programu Horizont Evropa vyžaduje, aby každé konsorcium zahrnovalo nejméně čtyři země z obou kontinentů, přičemž nejméně dva členové konsorcia jsou ze zemí EU a nejméně dva z afrických zemí.

Probíhající a plánovaná technická pomoc EU je nezbytná pro rozvoj politického, regulačního a investičního rámce v partnerských zemích EU, včetně rozvoje politik v oblasti obnovitelných zdrojů energie, vodíkových strategií a studií proveditelnosti.

²⁶ Nařízení (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, Úř. věst. L 209/1, 14.6.2021.

Investiční podpora prostřednictvím operací kombinovaných zdrojů financování a operací v rámci záruk fondu EFSD+ pomáhá snižovat finanční náklady tím, že snižuje investiční náklady nebo investiční rizika. Technická a investiční podpora rovněž zlepšuje přístup EIB a vnitrostátních rozvojových finančních institucí členských států k financování projektů, neboť granty EU, záruky fondu EFSD+ a iniciativy „tým Evropa“ zlepšují financovatelnost projektů a důvěru veřejných investorů.

V neposlední řadě Komise podporuje členské státy prostřednictvím nástroje pro technickou podporu²⁷ s individualizovaným odborným poradenstvím při navrhování a provádění reform, včetně těch, které podporují investice do urychlení přechodu na zelenou energii prostřednictvím vodíku. Technická podpora zahrnuje například posílení administrativní kapacity, harmonizaci legislativních rámců a sdílení osvědčených postupů.

3. ZÁVĚR

Navrhovaná Evropská vodíková banka doplňuje regulační a podpůrný rámec EU pro vytvoření úplného vodíkového hodnotového řetězce v Evropě a podporuje akt o průmyslu s nulovými čistými emisemi. Aktivně podpoří ty zúčastněné strany z oblasti průmyslu, které se včas rozhodnou přeměrovat nebo zaměřit na zavádění čistých technologií a připraví půdu pro potřebné investice do lidského kapitálu. Podpoří nejen rozvoj výroby elektrolyzérů, ale pomůže také průmyslovým subjektům v navazujících odvětvích investovat do nových čistých průmyslových procesů nebo dopravních technologií, které využívají vodík z obnovitelných zdrojů namísto fosilních paliv.

Na základě tohoto sdělení hodlá Komise do konce roku uvést do provozu všechny čtyři pilíře Evropské vodíkové banky. V tomto období bude dále zdokonalovat koncepci, činnosti a institucionální uspořádání Evropské vodíkové banky, a to v pokračujícím dialogu s členskými státy a zúčastněnými stranami.

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 1).

PŘÍLOHA I

V současné době plánovaná podoba aukce zahrnuje tyto prvky:

Parametry návrhu aukce na vysoké úrovni	
Dražené zboží	Vodík z obnovitelných zdrojů, jak je definován v aktu v přenesené pravomoci o směrnici RED II
Omezující hodnota pro aukční zúčtování	Rozpočet Inovačního fondu přidělený na příslušnou aukci. Orientační rozpočet pro první dražbu v roce 2023: 800 milionů EUR
Forma odměny	Fixní prémie (nabídky v EUR/kg H ₂)
Druh odměny	Podpora založená na výstupech. Platby při dodání ověřených a certifikovaných objemů. Žádné platby před zahájením provozu (na rozdíl od běžných grantů z Inovačního fondu)
Pořadí nabídek / kritéria pro zadání zakázky	Pouze cena (aukce s jedním kritériem)
Doba trvání podpory	10 let
Druh aukce	Statická aukce, jednostupňová
Cenové předpisy	Řízení podle nabídnuté ceny (pay-as-bid)
Minimální cena	Žádné
Maximální cena	Zveřejněná maximální cena, která bude stanovena na základě závěrečné konzultace a stanovení velikosti trhu
Maximální doba realizace	Bude určeno na základě závěrečných konzultací a stanovení velikosti trhu
Požadavky na předběžné stanovení způsobilosti	Klíčová povolení (environmentální, stavební), memoranda o porozumění nebo dopisy o záměru týkající se smluv o nákupu elektřiny pro elektřinu z obnovitelných zdrojů a smluv o nákupu vodíku pro odběr vodíku, obecné kontroly finančního zdraví a kapacity, možnost záruky za nabídku nebo za dokončení nabídky (namísto náročných kontrol dokladů)
Kumulace se státní podporou	Žádná kumulace se státní podporou na stejné náklady, aby byly zajištěny rovné podmínky pro všechny členské státy
Důvody ukončení a sankce	Důvody ukončení budou zahrnovat nezahájení provozu v maximální době realizace a výrazné nedodržení objemu dodávek po delší dobu
Prováděcí orgán	Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA)